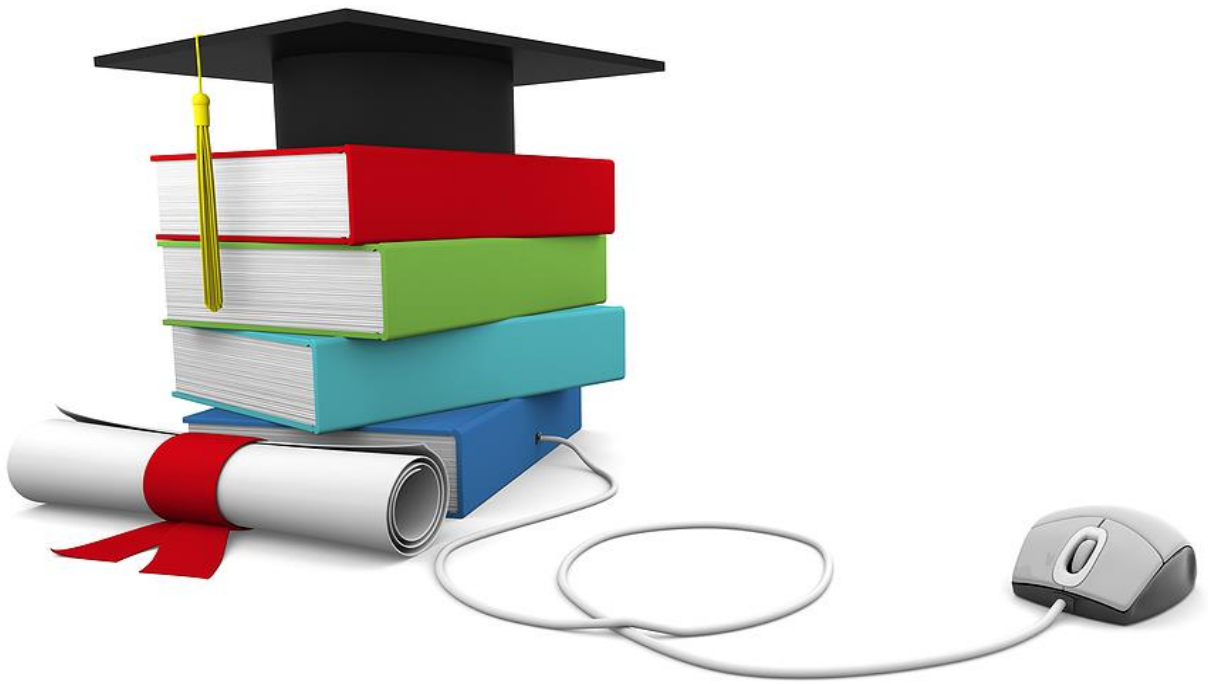

මිනිස්බල හා රැකිරක්ෂා දෙපාර්තමේන්තුව

කම්කරු හා වෘත්තීය සමිති සබඳතා අමාත්‍යාංශය

ශ්‍රී ලංකාවේ සාක්ෂරතාවය පිළිබඳ අධ්‍යයන වාර්තාව

නදීකා හේරත්

මානව සම්පත් සංවර්ධණ සහකාර

ශ්‍රී ලංකාවේ සාක්ෂරතාවය පිළිබඳ අධ්‍යයන වාර්තාව

01. හැඳින්වීම

සාක්ෂරතාවය රටක සංවර්ධනය මැනීමේ සංයුක්ත දර්ශක අතරින් ඉතා වැදගත්වන දර්ශකයක් වේ. එය අධ්‍යාපන ක්‍රම සහ ඒ ආශ්‍රිත වැඩසටහන් දියුණු කිරීම සඳහා අධ්‍යාපන සැලසුම් කරුවන්හට උපයෝගී කරගත හැකි පුළුල් මිනුමකි. සාක්ෂරතාව යනු කිසියම් පුද්ගලයෙකුට කිසියම් භාෂාවකින් ඇති කෙටි වගන්තියක් කියවා තේරුම් ගැනීමට හැකිනම් හා නැවත එම අදහස වෙනත් අයෙකුට පැහැදිලිවන සේ ලිවීමට හැකිනම් එවැනි පුද්ගලයින් එම භාෂාවෙන් සාක්ෂරතාව ඇති පුද්ගලයන් ලෙස හඳුන්වයි. එසේම කිසියම් භාෂාවකින් නම ලිවීමට හෝ කියවීමට පමණක් හැකි, වචන කිහිපයක් කියවීමට හෝ ලිවීමටද හැකි පුද්ගලයකු සාක්ෂරතාව ඇති පුද්ගලයකු ලෙස නොසලකයි.

ශ්‍රී ලංකාවේ ශ්‍රමබල සමීක්ෂණ වාර්තාව මගින් හඳුන්වා දී ඇත්තේ කෙටි ප්‍රකාශයක් අවබෝධයෙන් යුතුව කියවීමට ලිවීමට හැකි පුද්ගලයෙකු සාක්ෂරතාව ඇති පුද්ගලයකු ලෙස සලකන බව හා තමාගේ නම, සංඛ්‍යා හෝ කටපාඩම් කල වාක්‍ය කණ්ඩයක් කියවීමට හා ලිවීමට හැකි පුද්ගලයකු සාක්ෂරතාවය ඇත්තෙකු ලෙස නොසලකන බවයි. එම වාර්තාවට අනුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ සාක්ෂරතාවය ලෙස සලකනු ලබන්නේ වයස අවුරුදු 10 සහ ඊට වැඩි සිංහල, දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි යන ඕනෑම භාෂාවක් කියවීමට හා ලිවීමට ඇති කුසලතාවයයි.

02. සාක්ෂරතා අනුපාතය

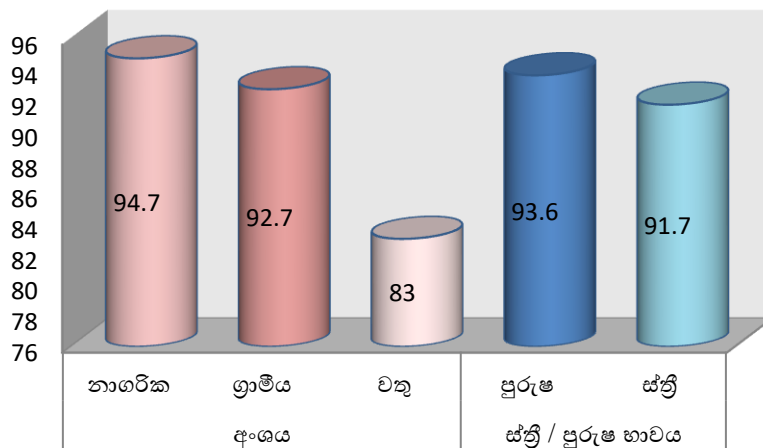
ශ්‍රී ලංකාවේ සාක්ෂරතා අනුපාතය 2017 වර්ෂය වන විට 92.6% ක් ලෙස වාර්තා විය. මෙය සාක්ෂරතාවය අතින් ලොව ඉහල තලයේ සිටින රටක ලක්ෂණයකි. ආසියානු කලාපයේ බොහෝ රටවලට වඩා ශ්‍රී ලංකාව ඉදිරියෙන් සිටින අතර මාලදිවයින, සිංගප්පූරුව, මලයාසියාව, කොරියාව, තායිලන්තය, ජපානය, වැනි රටවල් ශ්‍රී ලංකාවට ඉදිරියෙන් සිටියි. ඉන්දියාව, පකිස්ථානය, නේපාලය, බංගලාදේශය වැනි රටවල සාක්ෂරතා අනුපාතය ශ්‍රී ලංකාවට වඩා පහල අගයක් ගෙන ඇත.

2.1 ශ්‍රී ලංකාවේ සාක්ෂරතා අනුපාතය - ස්ත්‍රී / පුරුෂ භාවය සහ අංශ අනුව

ශ්‍රී ලංකාව	අංශය			ස්ත්‍රී / පුරුෂ භාවය	
	නාගරික	ග්‍රාමීය	වතු	පුරුෂ	ස්ත්‍රී
92.6	94.7	92.7	83.0	93.6	91.7

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව
වගු අංක 01

2017 වර්ෂය වන විට ශ්‍රී ලංකාවේ සාක්ෂරතා අනුපාතය 92.6 % ක් වශයෙන් පවතින අතර ආංශික වශයෙන් විග්‍රහ කිරීමේදී නාගරික අංශයේ සාක්ෂරතාව 94.7 % ක් ලෙස ඉහල අගයක් ගෙන ඇති අතර වතු අංශයේ 83.0% ක් වේ. ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව සාක්ෂරතා අනුපාතය 93.6% ක් ලෙස පුරුෂ පක්ෂ ඉහල අගයක් ගෙන ඇති අතර ඊට සාපේක්ෂව ස්ත්‍රී පාර්ශවය 91.7% ක් වේ.

රූප සටහන 01

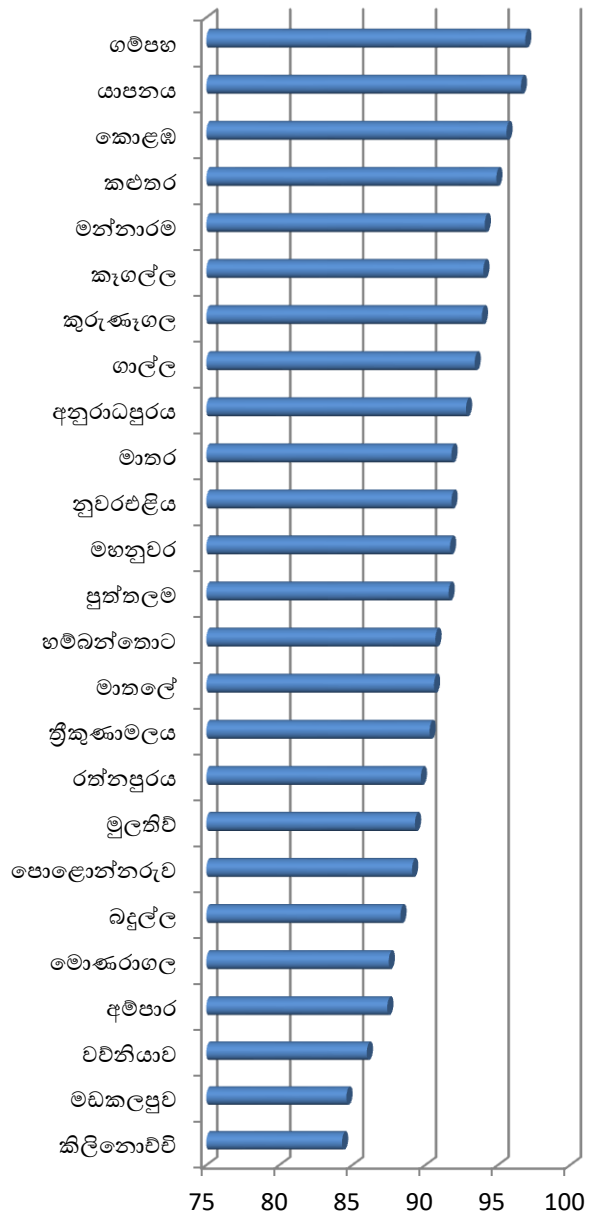
මෙම රූප සටහන මගින් ද පෙන්නුම් කරන්නේ ආංශික සාක්ෂරතාවය නාගරික මට්ටමේදී ඉහළ අගයක් ගත්තද ඊට සාපේක්ෂව වතු අංශයේ සාක්ෂරතාව පහළ මට්ටමක පවතන බවයි. එසේම ස්ත්‍රී පක්ෂයේ සාක්ෂරතාවයට වඩා පුරුෂ පක්ෂයේ සාක්ෂරතාව ඉහල මට්ටමක ඇති බව පෙනීයයි.

2.2 දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් සාක්ෂරතා අනුපාතය - ස්ත්‍රී / පුරුෂ භාවය අනුව

දිස්ත්‍රික්කය	සාක්ෂරතා අනුපාතය (%)		
	එකතුව	පුරුෂ	ස්ත්‍රී
එකතුව	92.6	93.6	91.7
කොළඹ	95.6	96.4	94.8
ගම්පහ	96.9	97.2	96.7
කළුතර	94.9	95.8	94.2
මහනුවර	91.7	93.3	90.5
මාතලේ	90.6	91.4	90.0
නුවරඑළිය	91.8	94.9	89.0
ගාල්ල	93.4	93.8	93.1
මාතර	91.8	92.5	91.1
හම්බන්තොට	90.7	91.7	89.8
යාපනය	96.6	96.9	96.3
මන්නාරම	94.1	95.1	93.1
වවුනියාව	86.0	89.4	83.0
මුලතිව්	89.3	90.8	87.9
කිලිනොච්චි	84.3	84.7	83.9
මඩකලපුව	84.6	85.6	83.8
අම්පාර	87.4	90.6	84.6
ත්‍රිකුණාමලය	90.3	92.9	88.0
කුරුණෑගල	93.9	94.2	93.7
පුත්තලම	91.6	91.8	91.4
අනුරාධපුරය	92.8	93.5	92.1
පොළොන්නරුව	89.1	89.2	89.0
බදුල්ල	88.3	91.6	85.4
මොණරාගල	87.5	89.1	86.2
රත්නපුරය	89.7	90.1	89.2
කෑගල්ල	94.0	95.0	93.2

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

වගු අංක 02

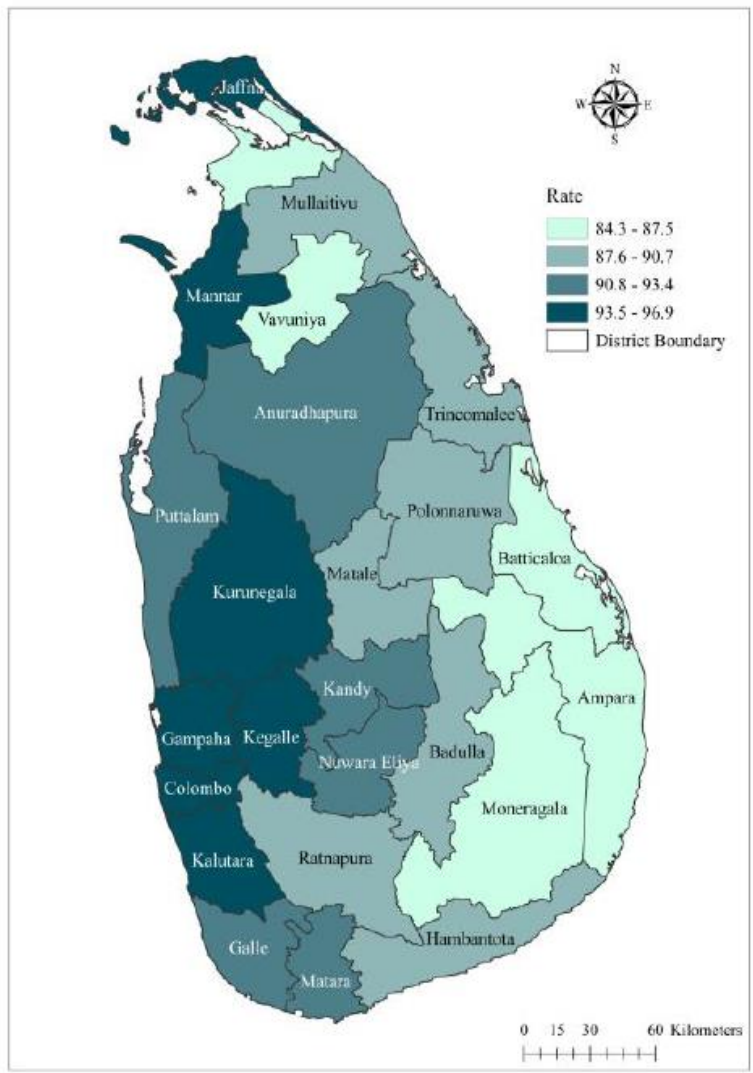

රූප සටහන 02

ඉහත වගුව අනුව පෙනී යන්නේ සෑම දිස්ත්‍රික්කයකම ස්ත්‍රී පාර්ශවයට සාපේක්ෂව පුරුෂ පාර්ශවයේ සාක්ෂරතාව ඉහල මට්ටමක පවතින බවයි. එසේම සාක්ෂරතාවය ඉහලම මට්ටමක පවතින දිස්ත්‍රික්කය **ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කයේ සාක්ෂරතාව 96.9 % ක්** වන අතර සාක්ෂරතාවය අඩුම දිස්ත්‍රික්කය වන **කිලිනොච්චි දිස්ත්‍රික්කයේ සාක්ෂරතාව 84.3% ක්** වේ.

මෙම රූප සටහන මඟින්ද දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් සාක්ෂරතා අනුපාතයේ ව්‍යාප්තිය පෙන්වුම් කරයි.

Map (9): Literacy Rate by District -2017

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

රූප සටහන 03

මෙම රූප සටහන මගින් ශ්‍රී ලංකාව තුළ සාක්ෂරතා ව්‍යාප්තිය සිදුවී ඇති ආකාරය ප්‍රකාශ කෙරේ. සාපේක්ෂ වශයෙන් දිවයිනේ බටහිර දෙසින් පිහිටා ඇති දිස්ත්‍රික්ක තුළ වැඩි සාක්ෂරතාවයක් පෙන්වූ කරන අතර නැගෙනහිර කලාපයේ පිහිටා ඇති දිස්ත්‍රික්ක තුළ අඩු සාක්ෂරතා මට්ටමක් පෙන්වූ කෙරේ.

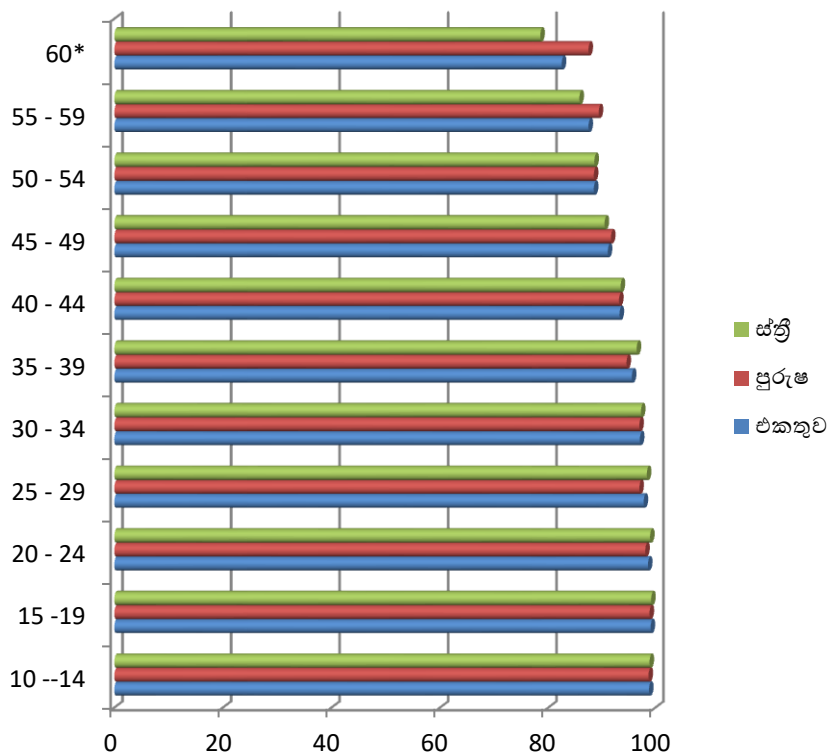
2.3 සාක්ෂරතා අනුපාතය වයස් බාණ්ඩ සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව

වයස් බාණ්ඩ	සාක්ෂරතා අනුපාතය (%)		
	එකතුව	පුරුෂ	ස්ත්‍රී
එකතුව	92.6	93.6	91.7
10 -14	98.8	98.7	98.9
15 -19	99.1	98.9	99.2
20 - 24	98.6	98.1	99.0
25 - 29	97.8	97.0	98.4
30 - 34	97.1	97.0	97.3
35 - 39	95.6	94.6	96.5
40 - 44	93.3	93.2	93.5
45 - 49	91.1	91.7	90.5
50 - 54	88.5	88.5	88.6
55 - 59	87.5	89.4	85.8
60*	82.5	87.5	78.5

මූලාශ්‍රය : ජන ලේඛන හා සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

වගු අංක 03

මෙම වගුවට අනුව වයස අවුරුදු 60 ට වැඩි ජනගහනයේ සාක්ෂරතා අනුපාතය 82.5% ක් ලෙස අඩු මට්ටමක පවතින අතර වැඩිම සාක්ෂරතා අනුපාතය වන 99.1% ක පෙන්නුම් කරන්නේ වයස අවුරුදු 15 – 19 ක් වයස් බාණ්ඩයට අයත් පිරිසයි. මෙහි දී පෙන්වා දිය හැකි විශේෂ කරුණක් වන්නේ තරුණ වයස් බාණ්ඩවලදී ස්ත්‍රී පක්ෂයේ සාක්ෂරතාව ඉහල මට්ටමක පවතින බවයි.

රූප සටහන 04

රූප සටහන් 04 ට අනුව පෙන්වුම් කරන්නේ තරුණ සමකාලීනයන් ඉහළ සාක්ෂරතා අනුපාතයක් ගෙන ඇති අතර වැඩිහිටි වයස් බාණ්ඩවල සාක්ෂරතා අනුපාතය ක්‍රමයෙන් වැඩි වයස්වන විට අඩුවෙමින් ගොස් ඇති බවයි. මෙමගින් රටේ ප්‍රාථමික අධ්‍යාපනයේ ජයග්‍රහණයන් පිළිබඳව පෙන්වුම් කරයි. මෙය ඉහත රූප සටහනෙන් පැහැදිලිව පෙන්වුම් කරන අතර පුරුෂ පාර්ශවයේ සාක්ෂරතාවයට සාපේක්ෂව තරුණ වයස් කාණ්ඩවල (වයස අවුරුදු 44 ට අඩු) කාන්තාවන් අතර ඉහළ සාක්ෂරතා රටාවක් පෙන්වුම් කරයි. එනිසා රටේ අධ්‍යාපනය ළඟා කර ගැනීමේදී ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය වෙනස් කොට සැලකීමක් නොමැති බව එයින් පෙන්වුම් කරයි.

03. විවරණය

- ශ්‍රී ලංකාවේ සාක්ෂරතාවය පිළිබඳ අධ්‍යයනය කිරීමේදී පෙනී යන්නේ පුරුෂ පක්ෂයේ සාක්ෂරතාවය ස්ත්‍රී සාක්ෂරතා අනුපාතයට සාපේක්ෂව ඉහළ අගයක් ගන්නා අතර ආංශික වශයෙන් සලකා බැලීමේදී නාගරික අංශයේ සාක්ෂරතා අනුපාතය ඉහළ අගයක් ගෙන ඇති බවයි. නාගරික අංශයේ අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ ඇති පහසුකම් සහ ග්‍රාමීය සහ වතු අංශවල අධ්‍යාපන පහසුකම් අවම වීමද දරිද්‍රතා මට්ටම වැඩි වීමද හේතුවෙන් දරුවන් අධ්‍යාපනය සඳහා යොමු නොවී ආර්ථිකමය කටයුතුවලට යොමු වීම මේ සඳහා ඉවහල් විය හැක.
- ශ්‍රී ලංකාවේ සාක්ෂරතා ව්‍යාප්තිය පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීමේදී නගරාශ්‍රිත ප්‍රදේශ වැඩිවශයෙන් පිහිටි දිස්ත්‍රික්වල සාක්ෂරතාව ඉහළ මට්ටමක පවතින අතර ග්‍රාමීය ප්‍රදේශ වැඩි වශයෙන් පවතින දිස්ත්‍රික්වල සාක්ෂරතාව අඩුවන පෙනීයයි. ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටීම, භූ විෂමතාවය, සංස්කෘතිය හා බැඳී පවතින පෞරාණික හා ආකර්ෂණීය ස්ථාන අනුව සංචාරක ආකර්ෂණය ලබාගෙන ඇති ප්‍රදේශවල සාක්ෂරතාව ඇතැම් අවස්ථාවල දී වැඩිවී ඇති බව පෙනී යයි (රූප සටහන 03) . සංචාරක ව්‍යාපාරය හා බැඳී පවතින ආර්ථිකමය රටාවන් හා ඔවුන් සමඟ සම්බන්ධ වීමට අවශ්‍ය දැනුම ලබා ගැනීම මගින් සාක්ෂරතාව වැඩිවීමක් සිදු වීමද මේ සඳහා හේතුවිය හැකිය.
- ශ්‍රී ලංකාව තුළ වයස් බාණ්ඩ අනුව සාක්ෂරතාවය පිළිබඳ විග්‍ර කිරීමේදී වැඩි වයස් කාණ්ඩවල සාක්ෂරතා අනුපාතය ක්‍රමයෙන් අඩු මට්ටමකත් තරුණ වයස් කාණ්ඩවල සාක්ෂරතා අනුපාතය ඉහළ මට්ටමකත් පවතී. නිදහස් අධ්‍යාපනය ක්‍රමයෙන් ලබා ඇති ජයග්‍රහණයන් මෙමගින් පෙන්වුම් කරයි. මෙහිදී පෙන්වා දිය හැකි වැදගත් කරුණක් වන්නේ අංශ අනුව හෝ දිස්ත්‍රික් අනුව විග්‍රහ කිරීමේදී සෑම විටම පුරුෂ පාර්ශවය ඉදිරියෙන් සිටියද වයස් කාණ්ඩ අනුව විග්‍රහ කිරීමේදී තරුණ වයස් කාණ්ඩවල ස්ත්‍රී සාක්ෂරතා අනුපාතය ඉහළ මට්ටමක පවතින බවයි.

04. නිගමන හා යෝජනා

- ඉහත විවරණයන්ට අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ සාක්ෂරතාව පිළිබඳ විමසිලිමත් වීමේදී පෙනීයන මූලික කරුණක් වන්නේ වැඩි වයස් කාණ්ඩවලට අයත් පිරිසට වඩා තරුණ වයස් කාණ්ඩවලට අයත් පිරිසෙහි සාක්ෂරතාව ඉහළ මට්ටමක පවතින බවයි. අතීතයේ පැවති අධ්‍යාපන ප්‍රතිසංස්කරණ, සමාජීය වශයෙන් සිදුවී ඇති මානසික පරිවර්තනයන් සමඟ ඇති වූ ආකල්පමය වෙනස් වීම් සහ රජයේ ප්‍රතිපත්තීන් ආදී හේතූන් වර්තමානයට බලපෑම් ඇතිකර ඇති බව මේ අනුව පෙනීයයි.

- දිස්ත්‍රික් මට්ටමින් සාක්ෂරතාවය පිළිබඳ විමසිලිමත් වීමේ දී සමස්තයක් ලෙස පෙනී යන්නේ දිවයිනේ බටහිර දෙසට පිහිටා ඇති දිස්ත්‍රික්වලින් වැඩි සාක්ෂරතා අනුපාතයක් පෙන්වුම් කර ඇති බවය. මෙසේ ඇතැම් දිස්ත්‍රික්වල සාක්ෂරතාව අඩුවීම දුෂ්කරතාවන් හා දරිද්‍රතාවන් හේතුවෙන් හා වැඩිහිටි ජනගහනයේ සාක්ෂරතාවය අඩුමටමක පැවතීම සහ ඔවුන්ගේ ආකල්ප හේතුවිය හැකිය. එසේම අවශ්‍යතාවයන් අනුව සාක්ෂරතාව වැඩි දියුණු කරගත් පිරිසක් ද මෙම සාක්ෂරතා අනුපාතයන් තුළ අන්තර්ගත වී ඇති බව පෙනී යයි. සාක්ෂරතා අනුපාතය ඉහළ අගයක් ගෙන තිබීම රටක සංවර්ධනය මැනීමේ නිර්ණායකයක් ලෙස අවධානය යොමුකරනු ලබන සාධකයක්වන හෙයින්, එය වැඩි දියුණු කිරීම රජයේ වගකීමක් වේ. නිදහස් අධ්‍යාපනය තුළ සැමට සම අධ්‍යාපන අවස්ථාවන් ලබා දී තිබියදී සමස්ථ ව්‍යාප්තියේ ඇති වෙනස අවම කර ගැනීම සඳහා අවධානය යොමු කළ යුතු දිශානතීන් පිළිබඳව රජයේ අවධානය යොමු කර ඒ සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කළ යුතු වේ.

ඒ සඳහා අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ගයන්ට සහ රජය විසින් දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබා දීම පිළිබඳව ගෙන ඇති නෛතික ක්‍රියාමාර්ගවලට අමතරව සාක්ෂරතාවය අඩු මට්ටමේ දිස්ත්‍රික් තුළ වැඩිහිටි ජනගහනයේ ආකල්ප සංවර්ධනය සහ පවුල තුළ ඇති දරිද්‍රතාවය පිටුදැකීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම සිදු කළ හැකිය. එමගින් අධ්‍යාපනයේ ඇති වැදගත්කම අවබෝධවීම තුළින් දරුවන් ඒ සඳහා යොමු කිරීමට දෙමාපියන් ක්‍රියාකරන අතර දරිද්‍රතාවය අඩු වූ විට ආර්ථික ක්‍රියාවලිය සඳහා දරුවන් යෙදවීම අවම වනු ඇත.

- ශ්‍රී ලංකාවේ වැඩි වයස් කාණ්ඩ ජනගහනයේ සාක්ෂරතාවය අඩු මට්ටමකින් ක්‍රමයෙන් අඩු වයස් කාණ්ඩ වලදී වැඩි සාක්ෂරතා අනුපාතයක් පෙන්වුම් කිරීම සංවර්ධනයේ එක් පියවරක් ලෙස හැඳින්විය හැකි අතර ඒ සඳහා මූලික වශයෙන් හේතු විය හැක්කේ වර්තමානය වන විට සමාජ ආකල්පවල වෙනස්වීම් සිදුවීම, රටේ පවත්නා අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්තිවල වෙනස්වීම් සහ සැමට අධ්‍යාපනය ලබා දීමේ රජයේ වැඩසටහන්වල ප්‍රතිපලයන්ය.

වයස් කාණ්ඩ අනුව සාක්ෂරතාවය පිළිබඳ අවධානය යොමු කර අඩු සාක්ෂරතා අනුපාතයක් පෙන්වුම් කරන වැඩිහිටි ජනගහනයේ සාක්ෂරතාවය ඉහළ දැමීමට පියවර ගැනීම වෙනුවට,

සාක්ෂරතාවය ඉහල නංවා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම තුළින් ඔවුන්ගේ ආකල්ප සංවර්ධනය කිරීමේ වැඩසටහන් ආරම්භ කළයුතු වේ. එසේම ස්ත්‍රී පුරුෂ හේදයකින් තොරව සමස්ථ සාක්ෂරතාව ඉහල නැංවීම රටේ සංවර්ධනය සඳහා බලපානු ලබන සාධකයක් වන හෙයින් සාක්ෂරතාව ඉහල නැංවීම වෙනුවෙන් ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන වැඩසටහන් සැමට සම අධ්‍යාපනය ලබාදීමේ අරමුණට පමණක් යොමු නොවී ඒ හා බැඳී පවතින අනිකුත් හේතු සාධකයන් පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ.